

történeti munkának lényeges kiegészítői a képek és a térképek, amelyek bőségesen helyet kaptak ebben a műben.

Az egyháztörténelem a hit útját mutatja a világban. Ezt — legalább nagy vonalokban — minden hívő embernek ismernie kell. Szántó Konrád jóvoltából és évtizedes alapos kutatásainak és munkájának eredményeképpen megbízható útmutató könyvet kaptunk kézbe. Nagy egyház- és igazságszeretettel megírt történet, mely mutatja az anyaszentegyház igazi arcát, amelyen átsugárzik a hit fénye. Azt az egyházat, mely Krisztus megváltói művének folytatója, Krisztus misztikus teste. Köszönetünket a szerzőnek azzal fejezhetjük ki leginkább, ha minél gyakrabban forgatjuk a két szép kötetet.

Szilas László

Jean Vanier: A közösség. A kiengesztelődés és ünneplés helye. OMC, Bécs, 1986. 248 o.

A magyar lelkiségi irodalom rendkívüli értékű gyöngyszemmel gyarapodott Jean Vanier írásával. Olyan szempontokat szolgált meg, amelyeket nem könnyen találunk meg egyéb könyvekben. Radikális következetességgel és mégis minden kényszer nélkül vezet egyre mélyebbre közösségi életünk keresztény alakításának kérdéseiben. Korunk egyik égető lelki igényére találunk eligazításokat ebben a nagyon időszerű kiadványban.

Minden lapján érezhető, hogy a szerző nem elvont, könyvekből összeálló szövegmondásokat ismételt, hanem életpasztalokat közöl, amelyek kiállották a hit és remény próbáját. Jean Vanier több mint 20 éve kötelezte el magát arra, hogy megossza életét értelmileg fogyatékosokkal. Ahogy a kiadó előszava írja: „Meglátta: a szellemi fogyatékosok, a nyomorékok is lehetnek az isteni üzenet közvetítői, ezért alkalmasak a közösségi életre.” Elképzelhetjük, hogy aki ezen az emberileg fényes és rendkívüli talajon képes volt kiépíteni egy szeretetközösséget, amelyikben mindenki — képeségei szerint — élheti emberi méltóságát, az gazdag kincstárat nyithat meg átlagos emberi és keresztény közösségek tagjainak.

A könyv egyik zsenialitása abban rejlik, hogy bár Jean Vanier végigvezet a tőle alapított közösség: a Bárka életén, nem merül ki ennek ismertetésében. Ez mintegy csak a háttérrel kezei. Túl sok részlet az életükből azt a benyomást kelthetné, hogy csak a tőlük járt úton alakulhat ki igazi keresztény közösség. Kezdeményezése bizonyos fokig modellt állít szemünk elé, de tudatosítja is bennünk, hogy nem lehet mindenkit és minden közösséget egy kaptafára húzni (vö. pl. 66. o.).

Első pillanatra úgy tűnhet, hogy rendszer nélkül veti oda gondolatait. Ebben van egy adag igazság, mert nem a tudós kutató vagy rendszerező tollát forgatja. Egy-egy címszón belül alig néhány, máskor pedig tíznél is több pontban kötetlenül elmélkedtet a kérdés fontosabb összetevőiről. S mégis mély pszichológiai ismeret és érzék fonja egybe ezeket a fejezeteket.

Az első részben: „Egy szív, egy lélek”, megtalálhatjuk kezdeményezésének s minden tartós emberi közösségnek alapmeglátásait. A második „Szövetséget kötünk”, a közösség kezdetét ismerteti. A harmadik, a leghosszabb fejezet érzékelteti, hogy a mindennapokban együtt jár az öröm és a feszültség: a növekedő közösség fejlődését, sodródásait ecseteli. Pár címszó ebből a fejezetből: A hőskortól a hétköznapiig; Ha valaki megváltik tőlünk; Eszményképekre szükség van; Szeressünk együtt lenni; A megdagodás veszélye... A lelki erőforrások c. fejezet tárja föl, hogy honnét merítik ő és közössége a bátorságot és tartalékokat céljuk megvalósítására. A kereszténységen kívül is létezik közösségi élet, de Jézus szeretet-közösségre hív (vö. 9. o.). Ehhez a nagyszerű valósághoz pedig csak az Isten képes táplálékot nyújtani (148. o.). Külön fejezetben rajzolja meg a „felelős” arcképét. Egy másik a „de hogyan?” kérdés sajátosságait tárgyalja, amelyre következnek az „Összejöveleink”, „Hétköznapi” és „Ünnepeink” fejezetek.

Jean Vanier neve talán nem annyira ismert még mint Teréz anyáé, bár a Bárka szintén terjed az egész világon. A Lélek sugallatára ő is képes volt megragadni korunk egyik sóvárgását: Jézus szerinti, „isten s emberi arcú” közösségeket kialakítani. Ennek útját próbálja élni ő maga, s ezt sugározzák Bárka-közösségei. Eppen ezért nélkülözhetetlennek tűnik ez a kis könyv mindazok számára, akik őszintén törekednek arra, hogy családjuk, kisközösségük, egyházközségük vagy szerzetes életük minél inkább átültethesse az életbe Krisztus szellemét.

Benkő Antal